

SÅ PÅVERKADES ARBETSMILJÖN AV H&M:s HYVLING

Förutom sänkt sysselsättningsgrad och lägre löneinkomster fick hyvlingen på H&M stora konsekvenser för anställdas arbetsmiljö och framtidstro. Deltidsanställda tvingas jaga extra pass för att kunna försörja sig samtidigt som arbetsbelastningen och stressen på arbetsplatserna har ökat. Dessutom känner sig anställda varken respekterade eller uppskattade. Nästan två tredjedelar av de som är kvar på företaget uppger att sannolikheten är stor att de självmant kommer att lämna H&M.

H&M:s omorganisation hösten 2022

Hösten 2022 meddelade H&M att företaget skulle genomföra en omorganisation. Som en del av denna genomfördes ”omplacering till lägre sysselsättningsgrad”, så kallad hyvling, samt att ansvarstjänster

skulle avskaffas. Hur påverkade det anställda på H&M?

I en enkät har Handels frågat medlemmar som var med om omorganisationen på H&M, både de som fortfarande arbetar på företaget och de som slutat, om hur de upplevt den och vilka konsekvenser den fått.¹ I tidigare faktablad har Handels pekat på konsekvenserna av att förlora kontrakterade timmar och ansvarstillägg: betydligt lägre löneinkomster och svårare att försörja sig på sitt arbete.²

Konsekvenserna av omorganisationen sträcker sig också bortom möjligheterna till försörjning. Nästan 9 av 10 som svarade på enkäten arbetar eller har arbetat på en arbetsplats som påverkats av omorganisationen. Svaren från Handels medlemmar visar hur arbetsklimatet och arbetsmiljön har försämrats drastiskt, liksom möjligheten för anställda att leva hållbara liv.

¹Enkäten gick ut till 2 256 individer, varav 954 (42%) svarade. Av dessa hade 142 slutat på H&M under omorganisationen (nov 2022 – mar 2023), och ytterligare 147 efter omorganisationen (apr – okt 2023). Svaren har efterstratifierats med avseende på kön och ålder.

²Handels (2023) Fakta och analys från Handels: Så blev löner och arbetstider efter H&Ms hyvling, Stockholm: Handelsanställdas förbund.

Diagrammet nedan pekar på flera olika arbetsmiljöproblem som har uppstått i omorganisationens spår. Arbetsbelastningen och stressen på arbetsplatserna har blivit högre, samtidigt som stämningen och de anställdas motivation har blivit sämre. 78 procent av medlemmarna menar att arbetsbelastningen har blivit högre. Lika många upplever att stressen har ökat. Färre anställda med färre timmar förväntas hinna med lika mycket som före omorganisationen.

”Alla är stressade och har slutat bry sig för att vi ändå för få, alla med kompetens har slutat och de nya får ingen tid att lära upp sig....allting i butiken och vårt arbete är bara fel...Ingen mår psykiskt bra på jobbet.”

Till följd av färre timmar och förlorade ansvarstillägg tvingas allt fler deltidsanställda jaga extra timmar för att försörja sig. Konsekvensen blir att fritiden påverkas negativt och möjligheterna till återhämtning begränsas.

Otryggheten på arbetsplatsen är stor efter omorganisationen. 4 av 5 anställda oroar sig för att ytterligare hyvling ska ske. Som citatet nedan visar skapar otryggheten en arbetsmiljö där anställda inte vågar lyfta kritik när det gäller arbetssituationen.

”Ingen känner sig säker, inte med timmar eller om du blir nedgraderad i tjänst. Ingen törs protestera eller säga ifrån eller neka att jobba extra på grund av rädsla att bli av med arbete eller vikariat.”

Flera av medlemmarnas svar pekar på hur stämningen på arbetsplatsen har påverkats negativt av omorganisationen. Med en arbetsorganisation där

de flesta har för få timmar för att kunna försörja sig blir konkurrensen stor om de extra timmar som finns. Det går ut över arbetsklimatet.

”Påverkat en mycket psykiskt, ständig oro och ångest. Dålig stämning på arbetsplatsen när alla krigar om de få extratimmarna.”

Ingen framtid på H&M

Flera anställda beskriver hur de tidigare var stolta över att arbeta på H&M och kunde se sig själva arbeta där fram till pensionen. Efter omorganisationen känner många sig inte längre stolta över att arbeta på H&M och känner sig inte uppskattade eller respekterade av företaget.

” H&M värdesätter inte sin personal. Vi är alla bara brickor som är utbytbara. Orkar eller kan du inte så kastas du åt sidan.”

”Förut kunde jag se att jag kunde jobba kvar på H&M resten av livet för att det är ganska roligt med kläder och smink och så men nu helt plötsligt så vill man bara därifrån. Man kan inte ta lån, skaffa familj, köpa hus osv. med 8 timmar i veckan trots att det är fasta timmar.”

Som en konsekvens av omorganisationen har många anställda tappat tron på en framtid på H&M. 65 procent uppger att det är ganska eller mycket sannolikt att de kommer söka sig ifrån H&M självmant. Av de som redan lämnat H&M gjorde 40 procent det på grund av omorganisationen. Över hälften uppger att en av anledningarna till att de lämnade H&M var att arbetsklimatet försämrades och nästan en fjärdedel för att de fick svårt att försörja sig på sina timmar.

Andel som inte alls eller i låg utsträckning instämmer i:
Efter omorganisationen....

